

LIIKENTEEEN BIG BANG

Julkisen joukkoliikenteen palveluntarjoaja irtisanoo sopimuksen liikkumisapplikaatiosi kanssa. Sinut poistetaan metrosta ja jumiudut Runeberginkadulle kolmen heitovuoron ajaksi. **Siirry sen jälkeen suoraan sivulle 18.**

TEEMA

18

LIIKENTEEEN MURROS ON NYT

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ ON toteuttamassa kunnianhimoista ja mittavaa liikenteen säädösuudistusta. Oppia on haettu saman ministeriön 1980–90-luvun vaihteesta tekemästä telemarkkinoiden vapauttamisesta.

TÄLLÄ KERTAA KYSE ON liikenteen markkinoiden vapauttamisesta. Vanha maailma, jossa sääntely tapahtuu liikennemuotojen pohjalta, saa väistyä. Tavoite on parantaa liikennejärjestelmän tehokkuutta sekä edistää liikennepalvelujen syntymistä markkinaehtoisesti kilpailun pohjalta. Tämän lehden pääjutussa avataan, kuinka suuresta periaatteellisesta muutoksesta on oikein kyse.

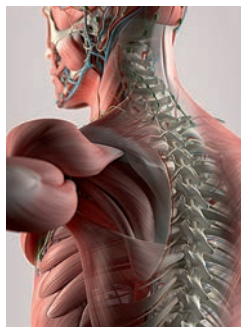
MUIDEN MINISTERIÖIDEN SOISI OTTAVAN oppia LVM:stä. Uskallusta uudistua, luopua omasta säätelyvallasta ja luottaa markkinoiden toimintaan kaivataan kaikilla hallinnonaloilla. Norminpurku on jäänyt valitettavan usein näennäisten muutosten tasolle. Sen tavoite – kansalaisten arjen ja yritysten toiminnan helpottaminen – on kuitenkin aivan liian arvokas hukattavaksi näpertelyyn.

■ TATU RAUHAMÄKI, JOHTAJA

6–9

SELVITYS: UUSMAALAISET YRITYKSET OVAT KOKO SUOMEN SELKÄRANKA

10

SAAKO SAIRAAN TYÖNTEKIJÄN IRTISANOA?

MITEN TOIMIA TILANTEESSA, JOSSA työntekijällä ei ole edellytyksiä suoriutua työstä esimerkiksi sairautesta johtuvan työkyvyn alenemisen perusteella.

■ PÄÄTOIMITTAJA Essi Lindqvist ■ TAITTO Marianne Holm
■ JULKAISIJA Helsingin seudun kauppakamari
■ KUSTANTAJA Helsingin Kamari Oy ■ PAINOS 10 000
Savion kirjapaino Oy ■ KANNEN KUVA Shutterstock/JrCasas

13–16

KAUPPAKAMARI KOULUTTAA, OTA KALENTERI TALTEEN

TUTUSTU KEVÄÄN 2018 KOULUTUSTARJONTAAN.

26

KIINA, KIINA JA KIINA

ONKO KIINA UHKA VAI mahdollisuus? Vastaus riippuu siitä, kysytäänkö teknologian vai politiikan tuntijoilta. **Risto E.J. Penttilä** pohtii kolumnissaan, mitä kaksijakoinen näkymä käytännössä tarkoittaa.

PÄÄKIRJOITUS

Yritysten verojalanjälki esiin

YRITYSTEN VEROJALANJÄLKI ON PALJON suurempi kuin yleensä kuvitellaan. Yritystoiminnan tuloksesta maksettavien yhteisöverotuottojen lisäksi yritykset osallistuvat hyvinvointiyhteiskunnan rahoitukseen tilittämällä arvonlisäveroja, valmisteveroja, ympäristöveroja, ennakonpidätyksiä palkoista ja osingoista, sosiaaliturva- ja eläkemaksuja sekä kiinteistöveroja. Niiden tuotot perustuvat yritystoiminnan menestykseen.

KAUPPAKAMARIT OVAT NOSTANEET YRITYSTEN merkityksen esiin hyvinvointiyhteiskunnan rakentajina. Viime vuonna Keskuskauppakamarin julkaisemasta Suuresta veroselvityksestä ilmeni, että yritykset maksoivat ja tilittivät erilaisia veroja lähes 44 miljardia euroa. Laskelmasta puuttuvat vielä eläkevakuutusmaksut, jotka nekin kerätään yritystoiminnan tuottamista tuloista.

HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI ON julkaissut lisäksi selvityksen Uudellamaalla toimivien yritysten tuottamasta verokertymästä. Selvityksen mukaan uusmaalaiset yritykset rahoittavat huomattavan osan koko maan julkisista menoista. Näin on sekä yritysten kotipaikkojen että toimipaikkojen sijainnin perusteella. Esimerkiksi koko maan yhteisöverotuotoista uusmaalaisen toimipaikkojen osuus on yli puolet.

Koko maan hyvinvointi perustuu menestyviin yrityksiin.

YRITYSTEN VEROJALANJÄLJEN AVAAMINEN ON tärkeää, jotta yritystoiminnan merkitys saataisiin oikeaan asemaan julkisessa keskustelussa ja poliittisessa päätöksenteossa. Koko maan hyvinvointi perustuu menestyviin yrityksiin, joiden toimintaedellytyksistä kannattaa pitää huolta. Kasvava yritystoiminta on eduksi koko yhteiskunnan rahoitukselle.

MYÖS YRITYSTEN KANNATTAA MIETIÄ oman verojalanjälkensä avaamista. Näyttämällä oman toiminnan kaikki vaikutukset saa vastuullisuudelle aivan uutta sisältöä ja yritykselle ansaittua arvostusta. Tähän kauppakamarit tuottavat lähiaikoina toimivia malleja.

■ HEIKKI J. PERÄLÄ,
TOIMITUSJOHTAJA

Sari Kuusela

Organisaatiodramaturgialla toimiva työyhteisö

Organisaatiodramaturgialla toimiva työyhteisö -kirja antaa keinoja tunnistaa työyhteisön käsikirjoituksia ja tehdä niistä yhdessä parempia esityksiä. Syvennyt tarinoiden, puhutavan ja esittämisen maailmaan ja opit roolien rakentamisesta. Saat näkökulmia siihen, miten toimia johtajan ja esimiehen roolissa ja millaiset lainalaisuudet organisaatioelämän johtamisessa vallitsevat. Löydät malleja työyhteisön kulttuurin ja käsikirjoituksen uudistamiseen ja muutosten toteuttamiseen. Opit siis tarkastelemaan työyhteisöjen näyttämöitä dramaturgin silmin ja muuttamaan yhteistä käsikirjoitusta ja vuorovaikutusta entistä toimivammaksi ja tuloksellisemmaksi.

Jäsenetuhinta 49 €

Normaalihinta 65 €

(+ alv 10 %)

Ilmestynyt 2018, 176 sivua

Kati Mattinen

Henkilökuntaedut käytännönläheisesti, 3. uud. painos

Kattava kirja henkilöstölle annettavista luontois- ja henkilökuntaeduista sekä muista työsuhteeseen liittyvistä tuloista.

Jäsenetuhinta 44 €

Normaalihinta 59 €

(+ alv 10 %)

Ilmestynyt 2018, 136 sivua

Tomi Peltomäki

Työmatkojen verotus käytännönläheisesti

Käytännönläheinen opas työmatkoja tekeville työntekijöille ja niistä korvauksia maksaville työnantajille.

Jäsenetuhinta 45 €

Normaalihinta 59 €

(+ alv 10 %)

Ilmestyy 4/2018, 120 sivua

ASIAKASPALVELU JA TILAUKSET
puh. 09 2286 0360
kustannus@helsinki.chamber.fi

KAUPPAKAMARIKAUPPA
Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
Avoinna: ma-pe klo 9.00–15.00
www.kauppakamarikauppa.fi

SEURAA BLOGIA
Ammattikirja.fi

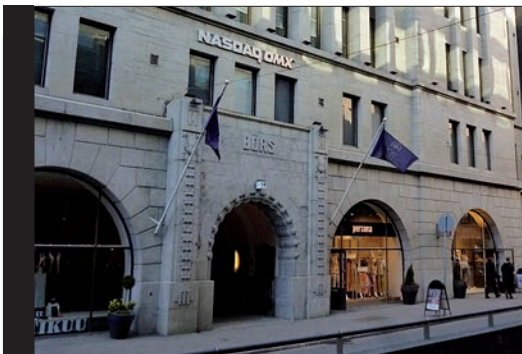
Yritysten työvoiman saatavuushaasteet pahenevat

YRITYKSILLÄ ON LISÄÄNTYVIÄ VAIKEUKSIA löytää osaavaa työvoimaa, käy ilmi kaupakamarin selvityksestä. Tulevan puolen vuoden rekrytointitarpeita arvioitaessa yritykset aikovat maltillisesti lisätä työvoimaa lukuun ottamatta aivan pienimpiä työnantajia. Vain kuudesosalla vastaajista ei ole ollut rekrytointivaikeuksia.

OSAAVAN TYÖVOIMAN VAIKEUTUNUT SAATAVUUS näkyy yhä useammalla toimialalla, useissa ammattiryhmissä ja kaikissa yrityskokoluokissa. Tarjonnan niukkeneminen saattaa myös heijastua siihen, miten myönteisinä yritykset näkevät kasvu- ja rekrytointimahdollisuutensa, arvioi projektijohtaja **Markku Lahtinen** Helsingin seudun kaupakamarista.

ENITEN TARVETTA ON ICT-ALAN erityisosaajille, rakennusalan työnjohdolle, arkkitehdeille ja ammattiosaajille (talonrakentaja, hitsaaja jne.), taloushallinnon ammattilaisille, metallityöntekijöille, tavara-ajoneuvojen kuljettajille sekä palvelualalla muun muassa kokeille, keittiöpäälliköille, tarjoilijoille ja kiinteistöhuolto- ja palvelualan tekijöille.

Suurimpina esteinä työvoiman saatavuudelle ovat hakijoiden vähäinen työkokemus tai soveltumaton koulutus, kiristynyt kilpailu työntekijöistä ja yksinkertaisesti se, että avoimiin tehtäviin ei ole hakijoita.

Kauppakamarin kevätkokous

Tervetuloa kaupakamarin kevätkokoukseen keskiviikkona 2.5.2018 klo 15.30 alkaen Pörssitalon Pörssisaliin, Fabianinkatu 14.

Kokouksesitelmän aiheesta ”Digitalisaatio ja finanssialan murros – case OP” pitää OP Ryhmän pääjohtaja **Timo Ritakallio**.

Ilmoittaudu: Kauppakamarikauppa.fi

Kirja: Sano se someksi (1+2=3) – Sosiaalisen median suuri laskuoppi

MIKÄ KIRJA?

Sano se someksi 1+2=3 – Sosiaalisen median suuri laskuoppi -kirja kertoo vinkit ammattimaiseen someläsnäoloon sekä yksilölle että organisaatiolle. Kirja käsittelee somekanavat, blogit, podcastit, kriisiviestinnän ja monta muuta tärkeää somen osa-aluetta, joita pääset hyödyntämään työssäsi. Kirja on konkreettinen ja keissipitoinen käytännön opas. Sosiaalinen media elää ja muuttuu koko ajan. Niinpä tämäkin kirja on perusteellisesti uudistettu – ja jo kolmas painos. Ensimmäinen Sano se someksi ilmestyi vuonna 2010, ja seuraava kahdessa osassa vuonna 2014.

MIKSI?

Sosiaalinen media sujuvoittaa arkeasi, kasvattaa verkostoasi, nopeuttaa uralla etenemistäsi, opettaa uutta ja tukee henkilöbrändiäsi. Yrityksille some taas

antaa kanavan asiakaskontakteille, keinon markkinointiin, tuen myyntiin ja välineen kriisiviestintään.

KENELLE?

Kirja on välttämätön perusteos kaikille sosiaalista mediaa työssään hyödyntäville. Katleena Kortteusuo antaa niin noviiseille kuin somekonkareille testattuja neuvoja siitä, miten palveluihin kirjoitetaan ja millä keinoin ilmaisuunsa ja esiintymistaitoihin saa ytyä. Kirja sopii myös jo vakiintuneelle somenaamalle, jonka tehtävänä on viedä organisaatio someen.

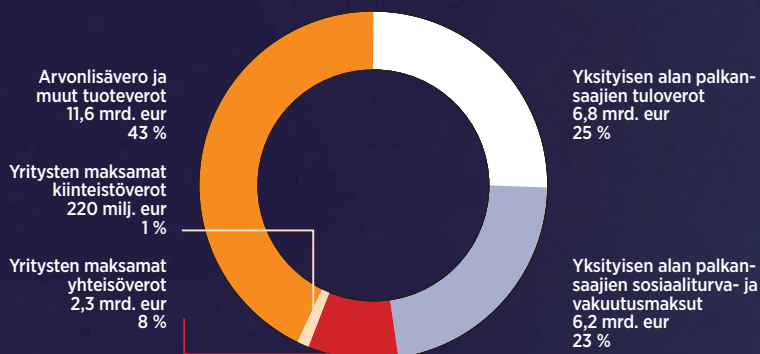
MISTÄ SEN VOI OSTAA?

Kirjaa myydään Kauppakamarin myymälässä, Kalevankatu 12 sekä hyvin varustetuissa kirjakaupoissa kautta maan. Voit tilata kirjan myös verkkokaupastamme www.kauppakamarikauppa.fi sekä muista verkko-kirjakaupoista.

”Sosiaalinen media antaa kanavan asiakaskontakteille, markkinoinnille, myynnille sekä kriisiviestinnälle. Some elää ja muuttuu koko ajan.

Yritykset synnyttävät Uudellamaalla vuosittain 27 miljardin euron verotulot

Yritysten synnyttämät verotulot
Uudellamaalla 2015

UUSMAALAISET YRITYKSET OVAT KOKO SUOMEN SELKÄRANKA

Pk-seudun merkitys koko Suomen talouden veturina on kiistaton, mutta vielä merkittävämpi se on verotulojen vinkkelistä. Uudeltamaalta kerätään verotuloja huomattavasti sen väestöosuutta enemmän. Myös yksityisen sektorin työpaikkoja on Uudellamaalla muuta maata enemmän. Kyllä – Uusimaa rahoittaa muuta maata.

POHJOIS-POHJANMAA

Oululainen Codenomicon maksoi viime vuonna veroja Suomeen 15 miljoonaa euroa.

ETELÄ-KARJALA

Imatralainen Tornator maksoi viime vuonna veroja Suomeen 10 miljoonaa euroa.

PIRKANMAA

Tamperelainen UPM Raflatac maksoi viime vuonna veroja Suomeen 14 miljoonaa euroa.

KESKI-POHJANMAA

Boliden Kokkola maksoi viime vuonna veroja Suomeen 15 miljoonaa euroa.

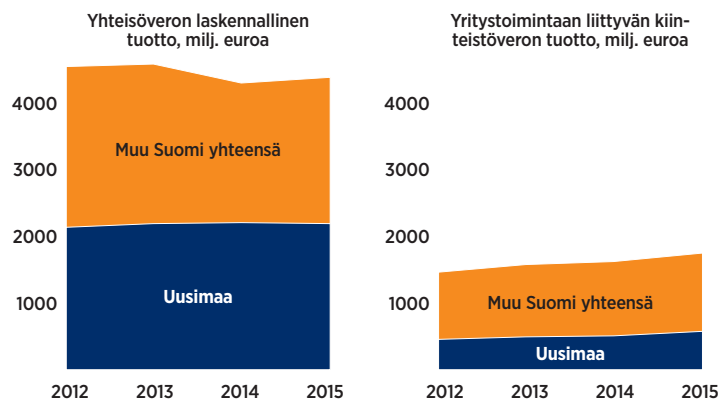
VARSINAIS-SUOMI

Saksalaisen Bayerin turkulainen tytäryhtiö maksoi viime vuonna veroja Suomeen 130 miljoonaa euroa.

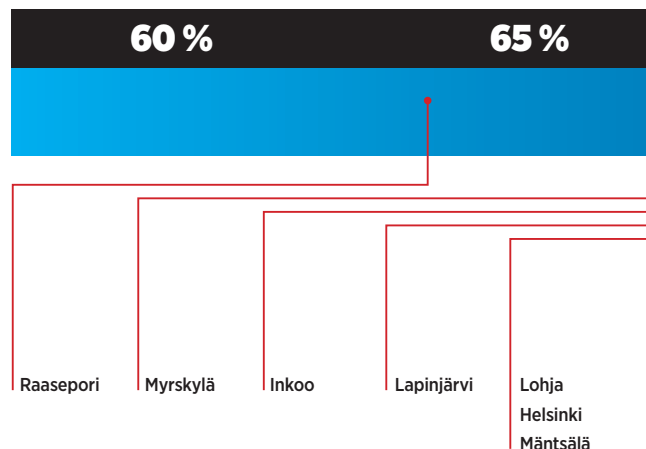
UUSIMAA

Supercellin omistajan, japanilaisen Softbankin tytäryhtiö Kahon 3 maksoi viime vuonna yksinään veroja Suomeen 700 miljoonaa euroa.

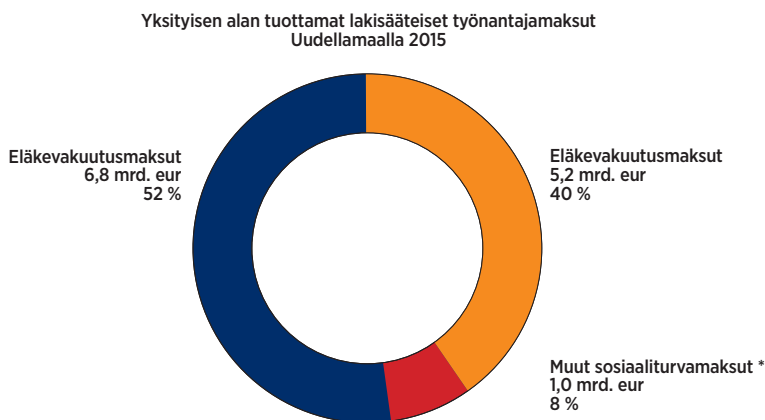
Uusmaalaiset yritykset tuottavat lähes puolet koko maan yhteisö- ja kiinteistöverokertymästä

LÄHDE: VEROHALLINNON TILASTOT

Yksityisalan sosiaaliturvamaksuista kertyy lähes yhtä suuri summa kuin varsinaisista palkkaveroista

LÄHTEET: TYÖSSÄKÄYNTITILASTO, TILASTOKESKUS; LITH CONSULTING GROUP

* Muut sosiaaliturvamaksut: työnantajan sosiaaliturvamaksu, työttömyys-, ryhmähenki- ja tapaturmavakuutusmaksu

YLI 11,6 MILJARDIA EUROA arvonlisäveroja sekä erilaisia välillisiä tuoteveroja, lähes 2,3 miljardia yhteisöveroja, yli 225 miljoonaa kiinteistöveroja, noin 6,8 miljardia palkkaveroja ja 5,5 miljardia eläkevakuutusmaksuja.

Siinä tiivistettynä saldo, jonka Uudellamaalla toimivat ja sitä kotipaikkanaan pitävät yritykset tuottivat valtion kassaan vuonna 2015. Käytännössä uusmaalaisista yrityksistä kerättiin liki puolet koko maan yritysveroista ja samalla myös valtion budjetista.

Tiedot ilmenevät Helsingin seudun kauppakamarin ja Lith Consulting Groupin tuoreesta veroselvityksestä. Siinä avataan tälläisten yritysten jättämää todellista verojalanjälkeä oman kotikunnan, Uudenmaan ja koko Suomen kannalta.

Uudenmaan osuus valtion menoista oli runsas neljännes

UUEDELLAMAALLA ON LIKI 100 000 yritystä, jotka työllistävät liki 550 000 henkilöä. Niiden yhteenlaskettu

liikevaihto oli vuonna 2016 noin 182 miljardia euroa. Käytännössä kolmannes Suomen kaikista yritystoimipaikoista sijaitsee Uudellamaalla.

Selvityksen tulos yllätti myös Helsingin seudun kauppakamarin johtajan ja selvitystyössä mukana olleen **Marko Silenin**. Yhteisöverojen mojava

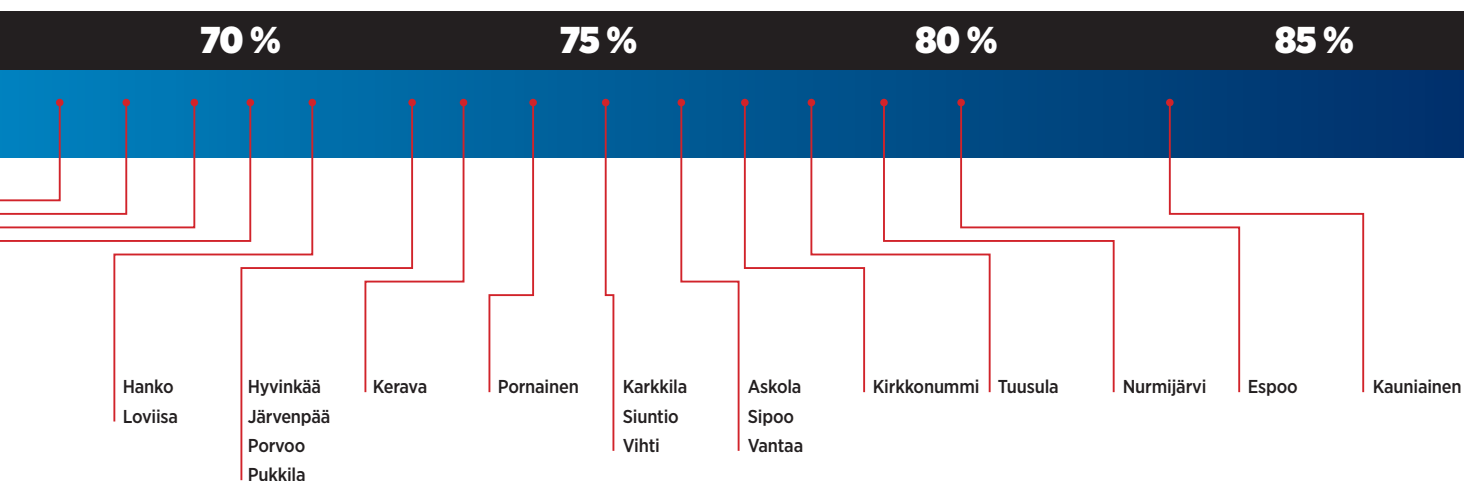
74%

Yksityisellä alalla työskentelevät maksoivat 74 % kaikista työllisten maksamista kunnallisveroista.

Yksityisen alan työlliset maksoivat enemmistön kunnallisverosta kaikissa Uudenmaan kunnissa

Yksityisen alan työllisten maksamien verojen osuus kunnallisveron kokonaistuotosta* kunnittain Uudellamaalla 2015

LÄHTEET: TYÖSSÄKÄYNTITILASTO, TILASTOKESKUS; LITH CONSULTING GROUP

* Kunnallisveron tuotto on laskettu käyttäen efektiivistä kunnallisveroprosenttia, jossa on otettu huomioon Verohallinnon viran puolesta kunnallisverotuksessa tekemät verovähennykset, kuten ansiotulo-, työtulo- tai perusvähennys.

osuus oli toki mittavan yritysmäärän ja maakunnassa sijaitsevien lukuisten pääkonttoreiden vuoksi ounasteltavissa. Kokonaispotti ja Uudenmaan painoarvo oli silti odotettua suurempi.

”UUSMAALAISISTA YRITYKSISTÄ KERTYVÄ PUOLET koko Suomen yhteisöveroista, liki 40 prosenttia arvonnä- ja tuoteveroista, reilusti yli kolmannes kiinteistöveroista sekä 38 prosenttia palkansaajien maksamista tulo- ja kunnallisveroista. Jokainen voi miettiä, mikä merkitys täkäläisten yritysten menestyksellä on paitsi maakunnalle koko Suomelle”, Silen toteaa.

Samalla hän muistuttaa, että julkinen keskustelu keskittyy pitkälti yritysten maksamiin yhteisöveroihin ja niiden tilittämiin palkkaveroihin. Yritykset ovat kuitenkin merkittäviä tulonlähteitä myös monissa muissa verolajeissa.

”Esimerkiksi kiinteistövero mielletään usein vain omakotiasujen ja mökkiläisten murheeksi. Yritystoimintaan liittyvää kiinteistöveroa kerättiin viime vuonna Uudellamaalla liki 220 miljoonaa euroa. Se on 37 prosenttia koko maan vastaavasta saldosta ja 42 prosenttia kaikista Uudenmaan kiinteistöveroista”, Silen huomauttaa.

MYÖS ERILAISTEN TUOTEVEROJEN OSUUS on merkittävä. Selvityksen mukaan uusmaalaiset yritykset tilittivät valtiolle energia-, tupakka-, vakuutusmaksu-, virvoitusjuoma-, juomapakkaus- sekä apteekkive-

roja yli 3,6 miljardia euroa.

”Moni yritys ei välttämättä edes tiedosta maksavansa tällaisia maksuja, koska ne ovat mukana tuotantopanosten hinnassa”, Silen lisää.

VALTION TALOUDELLE JA NYKYISELLE verontasausjärjestelmälle Uudenmaan merkitys on kiistaton, mutta kaupakamarijohtaja antaa verotuksesta vastaaville päättäjille muutakin mietittävää.

Tilastojen mukaan uusmaalaisen kuntien käyttökustannukset olivat vuonna 2016 liki 13 miljardia euroa. Samaan aikaan Uudenmaan osuus valtion menoista oli runsas neljännes eli 14,3 miljardia. Käytännössä kaikki tämä raha tuli täkäläisiltä yrityksiltä.

”Helsingin seutua on jo vuosikymmenten ajan pidetty koko maan talouden suhdanne-

mittarina ja veturina, jonka vauhti vaikuttaa yleiseen tunnelmaan myös muualla Suomessa. Siksi on tärkeää miettiä, kerätäänkö euroja uusilla veronkiristyksillä vai luomalla yrityksille olosuhteet, jossa ne kasvavat ja työllistävät. Tätä kautta ne tuovat entistä enemmän verotuloja ja hyvinvointia”, Silen huomauttaa.

■ TIMO SORMUNEN

42 prosenttia Uudenmaan kiinteistöveroista kerättiin yrityksiltä

Saako työntekijän irtisanoa sairauden perusteella?

Työnantaja saattaa joutua harkitsemaan työsuhteen päättämistä, mikäli työntekijällä ei ole edellytyksiä suoriutua työstä esimerkiksi sairaudesta johtuvan työkyvyn alenemisen perusteella.

Mika Lahtinen on kaup-
pakamarin lakimies.
Hän hoitaa sopimus-,
yhtiöoikeus- ja työsuhteen
asioita sekä EU-asioita
ja yritysten kansainvälis-
tymistä.

SAIRAUS EI OLE KUITENKAAN lähtökohtaisesti peruste työsuhteen päättämiseksi, joten työsuhteen päättämisperustetta tulee arvioida sairaustapauksessa huolellisesti. Sairautta irtisanomisperusteena on tarkasteltava lisäksi kokonaisarviolla ottamalla huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat.

TYÖNANTAJA SAA IRTISANOA TOISTAISEKSI voimassa olevan työsuhteen vain, jos siihen on asiallinen ja painava syy. Tällaisena asiallisena ja painavana irtisanomisperusteena ei voida pitää työntekijän sairautta, vammaa tai tapaturmaa, ellei työntekijän työkyky ole näiden vuoksi vähentynyt olennaisesti ja niin pitkäaikaisesti, ettei työnantajalta voida kohtuudella edellyttää sopimussuhteen jatkamista.

TYÖKYVYN OLENNAINEN HEIKKENEMINEN TULEE arvioida työtehtävien asettamiin vaatimuksiin nähden. Työntekijän alentuneen terveydentilan lisäksi on myös muita työkykyyn vaikuttavia tekijöitä, kuten henkilökohtaiset ominaisuudet ja koulutus. Olen-

naista on se, kykeneekö työntekijä olennaiselta osin täyttämään työsuhteen johtuvia velvoitteita. Lääketieteellisellä selvityksellä on luonnollisesti suuri merkitys arvioitaessa työkykyä.

ARVIOITAESSA PITKÄAIKAISUUTTA ON OIKEUSKÄYTÄNNÖSSÄ riittävän pitkäaikaisena työkyvyttömyytenä pidetty lähes vuoden kestävä työkyvyttömyys. Työkyvyttömyys voi myös koostua useammista yksittäisistä samaan sairauteen liittyvistä jaksoista, jotka kokonaisuutena muodostavat pitkäaikaisen työkyvyn olennaisen heikkenemisen. Lisäksi lääketieteellinen ennuste työntekijän työkyvyn mahdollisesta paranemisesta ja kuntoutusmahdollisuuksista tulee ottaa huomioon.

ENNEN IRTISANOMISTA TYÖNANTAJAN TULEE selvittää, voiko työntekijälle tarjota muita työtehtäviä. Irtisanominen ei ole sallittua, jos voidaan tarjota muita työntekijälle sopivia työtehtäviä tai sopeuttaa työtehtävät tai työolot työntekijälle sopiviksi.

■ MIKA LAHTINEN, LAKIMIES

Seuraa näitä

Tietosuojaohjeita henkilöiden profiloinnista ja automaattisesta markkinoinnista

EU:N TIETOSUOJAVIRANOMAISISTA KOOSTUVA WP29-TYÖRYHMÄ on julkaissut päivitettyjä ohjeita EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisesta. Ohjeet koskevat henkilötietojen tietoturvaloukkauksista ilmoittamista sekä automatisoitua päätöksentekoa ja profilointia.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus alkaa

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ ON KÄYNNISTÄNYT MAANKÄYTTÖ- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelun. Valmistelua vetää parlamentaarinen työryhmä.

Kiinnostaako lohkoketjuteknologia?

KOMISSIO ON KÄYNNISTÄNYT EU:N lohkoketjuteknologian seurantakeskuksen ja foorumin (*EU Blockchain Observatory and Forum*). Seurantakeskuksen ja foorumin avulla tuodaan esiin lohkoketjuteknologian keskeisiä uutuuksia, tuetaan eurooppalaisia toimijoita ja lisätään eurooppalaista yhteistyötä useiden lohkoketjutoimintaan osallistuvien sidosryhmien välillä.

Jatkossa kiinteistö voi ulottua maanpinnan ala- ja yläpuolelle

HALLITUS ON ANTANUT EDUSKUNNALLE esityksen kolmiulotteisia kiinteistöjä (3D) koskevaksi lainsäädännöksi. Perinteinen kaksiulotteinen (2D) kiinteistö kuitenkin säilyisi pääsääntönä jatkossakin. Esityksen tavoitteena on muuttaa lainsäädäntöä siten, että uuden kolmiulotteisen kiinteistön muodostaminen maanpinnan ala- ja yläpuolelle olisi asemakaava-alueella mahdollista. Lakien on määrä tulla voimaan 1. elokuuta 2018.

Tulossa – IT-2018 ehdot

HELMIKUUSSA JULKAISTAAN UUDET IT-2018 ehdot, joissa on pyritty huomioimaan tietosuoja-asetuksen edellyttämät muutokset. Samaan aikaan ehtojen käyttö-ohjeita ollaan uudistamassa hyödyntäen legal designia eli sopimusmuotoilua.

Sähköinen osakehuoneistorekisteri käyttöön vuonna 2019

VUODESTA 2019 ALKAEN ASUNTO-OSAKEYHTIÖT ja keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt voivat siirtää osakeluettelonsa osakehuoneistorekisteriin ja samalla luopua velvoitteesta osakeluettelon ylläpitoon. Siirron edellytyksenä on, että yhtiön edustajatiedot ovat kaupparekisterissä ajan tasalla.

■ KOONNUT MARKO SILEN, JOHTAJA

Kolme kysymystä

OMISTUKSENPIDÄTYSEHDOSTA

MIKÄ ON OMISTUKSENPIDÄTYSEHTO?

Tyypillinen omistuksenpidätysehdon teksti on myyntiehtojen lause, jossa omistusoikeus pidätetään myyjälle kunnes koko kauppahinta on maksettu.

Sekä kansallinen että kansainvälinen kauppalaki lähtee siitä, että tavaran omistusoikeus siirtyy normaalisti ostajalle hallinnan luovutuksen yhteydessä – ellei toisin sovita. Tämä tarkoittaa sitä, että ostaja saa tavaraan omistusoikeuden ja voi määrätä siitä, vaikka kauppahintaa ei olisikaan maksettu. Omistuksenpidätysehdolla voidaan siten estää omistusoikeuden siirtyminen ostajalle. Ehdolla pyritään turvaamaan myyjän asemaa esimerkiksi ostajan mennessä konkurssiin. Jos ehtoa ei ole, ostajan joutuessa konkurssiin, jää tavara ostajan konkurssipesään.

KUINKA EHTO SOVITAAN?

Omistuksenpidätysehtoa ei voi määrätä yksipuolisesti. Siten pelkkä merkintä esimerkiksi laskussa ei riitä. Ehdosta on syytä sopia nimenomaisesti ja samanaikaisesti, kun päätetään muistakin kaupanehdoista. Sanamuoto voi olla esimerkiksi seuraavanlainen: ”Omistusoikeus kaupan kohteeseen kuuluu myyjälle, kunnes koko kauppahinta on maksettu eikä velallisella ole oikeutta luovuttaa omaisuutta edelleen, liittää sitä muuhun omaisuuteen tai muutoin määrätä omaisuudesta omistajan tavoin”.

KUINKA PITKÄLLE EHTO TURVAA?

Omistuksenpidätysehto antaa suojaa etenkin sellaisille kaupankohteille, jotka jäävät ostajayrityksen käyttöön, esimerkiksi työkoneiksi. Tavaroille, jotka liitetään toisiin esineisiin (esimerkiksi rakennustarvikkeet), ehto ei yleensä anna suojaa. Omistuksenpidätysehto soveltuu huonosti myös kohteisiin, jotka tyypillisesti luovutetaan nopeasti eteenpäin (olipa ostajalla tähän oikeutta tai ei).

■ MARKO SILEN, JOHTAJA

KOLUMNI

Liikesalaisuuksien suojaa tehostetaan

Klaus Nyblin on HPP Asianajotoimiston asianajaja ja osakas. Hän on tunnustettu asian-tuntija yrityssalaisuuden suojaan, sähköiseen viestintään ja tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä.

LIIKESALAISUUKSIEN SUOJASTA ON VALMISTEILLA uusi laki. Sen avulla pannaan täytäntöön EU:n liikesalaisuusdirektiivi. Uuden liikesalaisuuslain on tarkoitus tulla voimaan jo kesään 2018 mennessä. Toistaiseksi liikesalaisuuksien suojasta on ollut vain yksittäisiä säännöksiä eri laeissa.

Tyypillisin tilanne, jossa yrityksen liikesalaisuuksia loukataan, on se, kun oma työntekijä siirtyy kilpailijan palvelukseen tai perustaa uuden yrityksen. Työntekijä saattaa viedä mukanaan työnantajansa arvokasta tietopääomaa, usein liikesalaisuuksia nimenomaan dokumentoidussa muodossa.

TÄLLAISIA TAPAUKSIA ON KÄSITELTY paljon erityisesti rikosprosesseina. Syyte on koskenut yrityssalaisuuden rikkomista. Usein näyttöä ei ole kuitenkaan kertynyt siitä, että työntekijä olisi uusissa tehtävissään hyödyntänyt mukanaan viemiään liikesalaisuuksia. Näyttöä aineiston hankkimisesta on sen sijaan ollut runsaasti.

Korkeimman oikeuden tekemän linjauksen mukaisesti edellä mainitut teot on arvioitu yrityssalaisuuden rikkomisen yrityksenä. Tällainen

tulkintavaihtoehto parantaa huomattavasti yrityksen mahdollisuuksia saada oikeussuojaa silloin, kun luottamusasemassa ollut työntekijä on vienyt liikesalaisuudet mukaansa.

VAIN JÄLKIKÄTEINEN OIKEUSSUOJA EI ole kuitenkaan se tavoiteltavin vaihtoehto – olennaista on sen sijaan pyrkiä ehkäisemään liikesalaisuuksien loukkaukset jo ennalta. Tämä edellyttää määrätietoista tietoturvapoliittikkaa, salassapitosopimuksia ja työntekijöiden kouluttamista ymmärtämään salassapitovelvollisuuden merkitys.

OIKEUDELLISIA PROSESSEJA VARTEN UUSI liikesalaisuuslaki tuo käyttöön tehokkaat oikeussuojakeinot. Kielto- ja vahingonkorvausseuraamusten lisäksi on mahdollista vaatia, että liikesalaisuutta loukkaava tuote poistetaan markkinoilta ja luvattomasti hallussa olevat liikesalaisuuksia sisältävät dokumentit palautetaan tai tuhotaan.

Liikesalaisuuslain voimaantuloon valmistautumiseksi yrityksen on syytä käydä läpi erityisesti menettelytapansa salassapitosopimusten osalta.

■ KLAUS NYBLIN, ASIANAJAJA, HPP ASIANAJOTOIMISTO

NAPPAALIITE
TALTEEN!

Kevään 2018 koulutustarjontaa

AJOKORTIT

KOULUTUKSET

MATKASEMINAARIT

KOULUTUSONLINE

Kauppakamari kouluttaa

JOHTAMINEN JA ESIMIESTYÖ

Jäsenetu- / normaalihinta

17.4.	Organisaation tulokunnon kehittäminen	390	490
17.4.	Johdon juridiikkakatsaus	390	490
19.–20.4.	Hyväksytty Toiminnankehittäjä HTK	960	1100
7.5.–11.6.	HHJ® – Hyväksytty hallituksen jäsen	2100	2300
15.5.	Digiajan kasvustrategiat ja asiakkuuksien johtaminen	490	690
29.–31.5.	Henkilöstöpäivät 2018 m/s Silja Serenade	750	950

MYynti, MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ

17.4.	Mitä jokaisen myyjän ja ostajan tulee tietää sopimusjuridiikasta II	570	720
23.4.	Excel jatko	460	490
16.5.	Excel perusteet	460	490
16.–18.5.	Sihteeri ja assistentti 2018 -laivaseminaari	695	895
29.5. ja 14.6.	Myynti osana asiakaspalvelua	490	690
29.5.	Power BI -perusteet	760	790
30.5.	Jari Parantainen: Myynnin psykologia	385	485
4.6.	Palvelumuotoilun perusteet haltuun	425	535

TALOUS JA VEROTUS

19.4.	Controllerin valmennuspäivä 2018	465	665
24.4.	FINANCIAL ASSISTANT – Talousassistentin valmennuspäivä	445	645
25.–26.4.	Arvonlisäverotuksen ajokortti® (peruskurssi)	710	910
27.4.	Kuinka kirjanpito voi tukea yrityksen sisäistä laskentaa	365	465
16.5.	Osakeyhtiön varojenjakso – kirjanpitäjän must know	350	450
17.–18.5.	Hinnoittelun ajokortti®	710	910
23.–25.5.	Kirjanpito 2018 Tukholma -laivaseminaari	750	950
23.–27.5.	Yrittäjän veroseminaari Italia	2720	2920
29.5.	Ostoreskontra – tulkintatilanteet ja ratkaisut	350	450
30.5.	Kansainvälisen arvonlisäverotuksen ajankohtaiskatsaus	360	460
7.6.	Ostojen arvonlisäveropäivä – kirjanpitäjän must know	350	450
12.6.	Arvonlisäveron laskenta – tulkinnanvaraiset kysymykset	360	460
13.6.	Käyttöomaisuuden poistot – kirjanpidossa ja verotuksessa	350	450
29.–30.8.	Taloushallinnon eloseminaari Tallinnassa	750	950

Asiantuntijoina
muun muassa:

Teija Kerbs

Jari Parantainen

Sari Wulff

Elina Koivumäki

Toivo Koski

TYÖSUHDE, PALKKA JA HR

18.4.	Verottajan vaatimukset matkakustannusten korvaamiselle	410	510
20.4.	Vuosilomalaki käytännönläheisesti	390	490
24.4.	Palkanlaskennan vaativat tilanteet	470	670
25.–26.4.	Palkanlaskennan ajokortti® osa 1	710	910
25.4.–24.5.	Palkanlaskentaosaajan valmennuskokonaisuus	1200	1400
8.5.	Työpaikan henkilöstösuunnitelmat	470	670
15.5.	Työoikeuspäivät 2018	490	690
17.5.	Liikesalaisuudet työsuhteessa	360	460
22.5.	Tulorekisteri käyttöön 2019 – mikä muuttuu?	280	380
23.–24.5.	Palkanlaskennan ajokortti® osa 2	710	910
5.–6.6.	HR-ajokortti	710	910

MUUT AIHEET

16.4.	Mitä jokaisen tietosuojavastaavan tulee tietää tietoturvasta?	360	460
23.4.	Näin onnistut yrityskaupassa	425	535
26.4.	Rakennusurakan vastuukysymykset	570	720
8.5.	Liikematkustuksen riskienhallinta ja vastuullisuus	525	630
9.5.–3.9.	Tietosuojavastaavan ajokortti	1050	1350
9.5.	Uuden tietosuoja-asetuksen veloitteet yritykselle	360	460
17.5.	Tukipalveluiden tuotteistaminen ja kustannuslaskenta	425	535
22.5.	Voiko palvelutuotetta suojata jäljittelyltä	425	535
24.5.	Suuri tietosuojapäivä	545	690
28.5.	Vastuullisuuden huomioiminen julkisissa hankinnoissa	425	535
7.6.	Sähköisen asiakaspalvelun haasteet ja häirintätilanteet	340	440
12.6.	Henkilötietojen käsittely ja käsittelyn ulkoistus	360	460

KAUPPAKAMARI

**KOULUTUS-
ONLINE**

UUTTA!

KoulutusOnline

**Laaja valikoima koulutusvideoita
joustavaan itseopiskeluun ajasta
ja paikasta riippumatta.**

**Aina ajantasaisilla
tiedoilla.**

**Yhdelle tai
useammalle
käyttäjälle.**

www.kauppakamarikauppa.fi

Alihankkija tai yhteistyökumppani ulkomailta?

Hakeeko yrityksesi kansainvälisiä liikekumppaneita? Etsitkö alihankkijaa tai edustajaa? Tai uutta teknologiaa ja kumppania tuotekehitykseen?

HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARISSA TOIMIVA Enterprise Europe Network tarjoaa väylän etsiä kansainvälisiä yhteistyökumppaneita liiketoimintaan, teknologiaan tai tutkimukseen.

Yli 60:ssä maassa toimivan Enterprise Europe Networkin Yrityskontaktipörssistä voi hakea esimerkiksi alihankkijaa tai logistiikkakumppania, ja vaikkapa kartoittaa mahdollisuuksia yhteisyrityksen perustamiseen ja yrityskauppoihin. Se voi toimia myös myyntikanavien ja franchising-partnerien etsinnässä.

MAKSUTTOMASSA JA KAIKILLE AVOIMESSA Yrityskontaktipörssissä on noin 10 000 myynti- ja ostoprofiilia eri aloilta ja eri maista. Tavoitteena on pidempiaikainen yhteistyö, eli lähtökohtaisesti tarkoitus ei ole löytää vain ostajaa/myyjää yhdelle tavaraerälle.

Palveluun kannattaa tutustua se-laamalla yritysprofileja englanninkielisten hakusanojen ja kohdemaiden mukaan.

JOS KIINNOSTAVA PROFIILI LÖYTYY, seuraava askel on ottaa yhteyttä Enterprise Europe Network -yksikköön Suomessa, eli Helsingin seudun kauppakamarin yksikköön een@chamber.fi, Turku Science Parkiin tai Business Finlandiin. Me selvitämme kohdemaan verkostokollegoiden kautta, onko kiinnostus molemminpuolista. Positiivisen vastauksen saatuaamme välitämme yhteystiedot osapuolille, ja yritykset pääsevät keskustelemaan asiasta. Teemme myös seurantaa, eli kyselemme johtaako kontakti yhteistyöhön ja voimmeko olla muuten avuksi asiassa.

Yrityskontaktipörssissä on sähköpostivahtipalvelu, jota käyttämällä voi saada tietyn alan uusista profiileista tiedon sähköpostiin.

JOS TIETOKANNASTA EI LÖYDY yrityksen tarpeisiin sopivaa yhteistyökumppania, voidaan yritykselle laatia oma profiili. Tämä onnistuu vain verkoston partnereiden kautta, joten ota yhteyttä, niin katsotaan, miten asiassa kannattaa edetä.

■ MAIJA KÄRKÄS, PÄÄLLIKKÖ

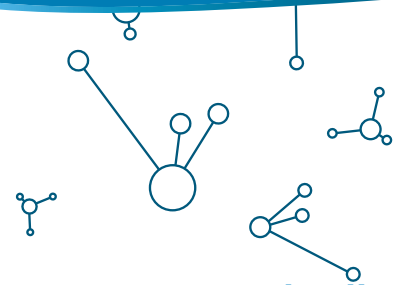
VINKIT YRITYSKONTAKTIPÖRSSIN KÄYTTÖÖN

■ Profiileja on viisi eri tyyppiä sen mukaan, onko yritys tarjoamassa omaa tuotettaan tai palveluaan (**Offer**) vai etsiikö ostettavaa (**Request**). Profiilit on jaettu myös Business ja Technology -kategorioihin, ja tutkimus- ja kehityshankkeille on vielä oma profiilinsa.

■ Profile country of origin tarkoittaa nimensä mukaisesti profiilin tehneen yrityksen maata.

■ Client requested -kohdassa rajataan maita, joista profiilin tehnyt yritys on lähtökohtaisesti kiinnostunut. Tällä hetkellä Suomi on yhtenä kohdemaana lähemmäs 6 000 profiilissa eri aloilta. Maarajaukset eivät välttämättä ole kovin tarkkoja, ja profiilin tehnyt yritys voi kiinnostua suomalaisesta yhteydenotosta, vaikka Suomi ei olisikaan mainittu kohdemaana.

enterprise
europe
network

Tarjoamme yrityksellesi maksuttomasti

PALVELUITA kansainvälisen yhteistyökumppanin hakuun

YLEISTÄ kansainvälistymis- ja lakineuvontaa

TUKEA sopivan EU-rahoitusohjelman etsimiseen

SEMINAAREJA ajankohtaisista kansainvälistymiseen liittyvistä aiheista

PALAUTEKANAVAN EU-komissiolle kohtaamistasi sisämarkkinaongelmista

ANALYYSIN yrityksesi kehittämiskohteista - suunnattu erityisesti innovaatiotoimintaan panostaville yrityksille

OTA YHTEYTTÄ
www.EnterpriseEurope.fi

Tuemme yrityksesi kansainvälistymistä yli 60 maassa.

HELSINGIN SEUDUN
KAUPPAKAMARI

BUSINESS
FINLAND

LIIKENTEEEN BIG BANG

Asiantuntijat arvioivat, että Suomesta tulee liikennelainsäädännön johtava maa, kun liikennekaari avaa markkinat kilpailulle. Uutta liiketoimintaa harjoittavien yritysten kannalta ratkaisevaa on se, että uudet normit rajapintojen avaamisesta toteutuvat myös käytännössä. Työnantajat ja työntekijät toivovat, että uudistuva henkilöliikenne helpottaa työssäkäyntiä.

LIIKENTEESSÄ ON MENEILLÄÄN YHTÄ suuri muutos kuin silloin, kun hevosvetoista rattaista siirryttiin autoon runsaat 100 vuotta sitten.

Uutiset liikenteestä ovat täyttä sci-fiä: puhutaan itseohjautuvista ja jopa lentävistä autoista.

Muutamassa vuodessa henkilökuljetusmarkkinoille on tullut jättimäisiä yrityksiä kuten amerikkalainen Uber ja kiinalainen Didi Chuxing.

Saksan Baijerissa Münchenin kaupunki rakentaa liikennejärjestelmää, joka perustuu sähköisiin itseohjautuviin autoihin. Münchenissä on laskettu, että autojen määrä kaupungin keskustassa lähes puolittuu, samoin onnettomuuksien määrä.

Uusi teknologia ja globaalit jättiläiset ovat valtavia voimia, mutta ne eivät yksin riitä uudistamaan liikennettä.

Tarvitaan startup-yrittäjien visioita, poliittista tahtoa ja uutta lainsäädäntöä, joka avaa kilpailun ja lakkauttaa vanhat monopolit.

”DISRUPTIO” ON NYKYTALOUDEN MUOTISANA. Se tarkoittaa sitä, että jokin teknologinen innovaatio kaataa pelipöydät ja murentaa vanhat ansaintalo-
giikat.

Toinen uudissana on ”jakamistalous”. Edellä mainittu Uber on yksi tärkeimmistä jakamistalouden yrityksistä. Jokainen voi rekisteröityä Uber-kuljettajaksi – tosin vain niissä maissa, joissa se on laillista.

Suomesta Uber vetäytyi oikeudellisten ongelmien vuoksi, mutta se palaa, kun taksiliikenne vapautuu heinäkuussa 2018.

Disruptio ja jakamistalous liittyvät yhteen, sillä jakamistalous on liikenteessä ja muillakin aloilla disruptiivinen ilmiö.

Liikenteen maailmassa jyrää toinenkin mullistava ilmiö: MaaS. Lyhenne tulee sanoista ”Mobility as a Service”, ”liikkuminen palveluna”.

MaaSia edustaa periaatteessa se, että matkustaja hankkii kerralla kokonaisen matkaketjun vaikkapa Porista Brysseliin eikä osta sitä monena palasena eri palveluntarjoajilta. MaaSia on myös se, että liikennepalveluita ostetaan kiinteällä kuukausimaksulla samaan tapaan kuin televerkon palveluita kännykkäliittymän kautta.

SUOMESSA MAAS-KONSEPTILLE PERUSTUU JO kaksi näkyvää startupia: MaaS Global ja Kyyti. Edellisen perusti **Sampo Hietanen** ja jälkimmäisen **Pekka Möttö**.

MaaS Global on saanut useita kansainvälisiä palkintoja. Se toimii Suomen lisäksi Benelux-maissa, Itävallassa ja Britanniassa.

Toimitusjohtaja Hietasen mukaan yrityksen idea on korvata omistusauto henkilöliikenteessä. Se tapahtuu niin, että samaan pakettiin yhdistetään esimerkiksi joukkoliikenne, taksi ja polkupyörä.

Yhdistelmä kootaan, reititetään ja maksetaan Whim-mobiilisovelluksen avulla.

MaaS Globalin palvelu kattaa myös autonvuokrauksen. Kaupunkipyörät on tarkoitus saada valikoimaan keväällä.

Pekka Möttö tunnetaan OnniBus.comista, joka kaatoi bussien kaukoliikenteen oligopolin eli hinnoittelun harvainvallan. Resepti oli yksinkertainen: myydään verkossa edullisia lippuja ja ajetaan perille pysähtelemättä tai kiertelemättä liikojia.

Nyt Möttö toimii Kyyti Groupin toimitusjohtajana. Kyyti tarjoaa modernia kimppakyytipalvelua ja matkaketjuja, joissa asiakas ostaa koko matkan ovelta ovelle haluamilaan liikennevälineillä. Palvelun voi tilata Kyyti-sovelluksella.

Kyyti pyrki Mötön mukaan ”liikennemarkkinan edelläkävijäksi” yhteistyössä kumppaneidensa kanssa, kun Suomen taksiliikenne avataan kilpailulle.

Sama kunnianhimo ohjaa yhtiötä myös kansainvälisillä markkinoilla. Suomen ohella Kyyti toimii USA:ssa, Sveitsissä ja Vietnamin paikallisten partnereiden kanssa.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN (LVM) kansliapäällikkö **Harri Pursiainen** sanoo, että jakamistaloutta ei voi peruuttaa, joten yhteiskunnan kannattaa hyödyntää sen myönteiset ominaisuudet.

Jakamistalous pitää kuitenkin toteuttaa reilun pelin hengessä.

”Voisi ajatella, että luodaan yleinen jakamistalouden lainsäädäntö ja sallitaan se, että jakamistaloutta saa harjoittaa tiettyyn pisteeseen asti verovapaasti”, hän pohtii.

Myös MaaS on Pursiaisen mukaan myönteinen ilmiö, ja itse asiassa suomalaista perua.

MaaS on jo ehtinyt jättää vahvan jäljen liikennelainsäädäntöön. Viime vuonna säädettiin liikennekaaren ensimmäinen osa, joka vapauttaa taksiliikenteen ja avaa muutenkin henkilöliikenteen markkinoita (ks. faktalaatikko).

**Sadan vuoden
seisahdus on ohi**

Olet ansainnut keräämilläsi liikkumis-
teillä palkintolennon Las Vegasiin. Lento-
yhtiönä toimii ruotsalainen start-up -yritys,
joka käyttää korealaista rakettitekniologiaa
ja aikoo mullistaa bisnesmatkustamisen
koukkaamalla minne tahansa hetkessä
stratosfääriin kautta.

Liikenne on kolmen kerroksen täytekakku

Uudistusta saatiin odottaa lähes 100 vuotta. 1920-luvulla valtio otti haltuunsa maantiet, ja muutenkin liikennejärjestelmä rakennettiin paljolti valtionmonopoliin varaan.

Sen jälkeen väyliä tehtiin ja hoidettiin ilman suuria hallinnollisia reformeja. Tärkein poikkeus oli Ilmailuhallinnon perustaminen; nykyisin lentokenttiä hoitaa valtionyhtiö Finavia.

Suuri muutos alkoi vasta kolme vuotta sitten, nykyhallituksen aikana.

”Hallitus teki urotyön”, Pursiainen sanoo.

Pursiainen arvioi, että liikenteen muutos kestää 2020-luvun lopulle ja sen ylikin. Uusia merkittäviä poliittisia päätöksiä ei enää tarvita, vaan henkilöliikenteen uudistamisen ideologia viedään läpi muissakin liikennemuodoissa.

UUDISTUS TEHTIIN PITKÄLLE TELEMAAILMAN oppien mukaisesti. Telealan monopolit ja kilpailunrajoitukset alkoivat murtua 1980-luvun lopulla, ja uudistustyö päättyi vasta viime vuosikymmenen alkuvuosina.

Nyt Suomen telepalvelut ovat laadukkaita mutta edullisia.

”Maailman eturivissä ollaan”, Pursiainen kommentoi.

Kilpailun avaaminen johti telemarkkinoilla joskus dramaattisiin muutoksiin. Esimerkiksi kaukopuheluiden hinnat romahtivat yhdessä yössä, ja operaattorit menettivät miljardin markan vuotuisen liikevaihdon.

Taksimarkkinoiden muutokset eivät varmaan ole yhtä rajuja, kun kilpailu avataan, mutta Pursi-

aisen mukaan kuluttaja hyötyy joka tapauksessa myös liikenteen vapauttamisesta.

”Hinnat laskevat ja toivottavasti myös palvelut paranevat.”

Telemarkkinoiden vapautuminen johti alan kansainvälistymiseen, ja valtion entinen puhelin-yhtiö on nyt osa ruotsalaista Teliaa.

Bussi- ja taksiyritysten omistus on kansainvälistynyt jo nyt: OnniBus.comilla on vuosia ollut skotlantilainen pääomistaja, ja ruotsalainen Cabonline osti kesällä 2017 Kovanen Yhtiöt ja Mankkaan Taksin.

”Kotimaisuudella on oma arvonsa, mutta en osaa pitää pahana ulkomaista omistusta”, Pursiainen sanoo.

Kovanen on jo ilmoittanut tarjoavansa ensi kesänä kymppin kyytejä Helsingin ydinkeskustassa ja lisäävänsä muutenkin kiinteähintaisten kuljetusten tarjontaa.

LIIKENNE ON PURSIAISEN MUKAAN kolmikerroksinen täytekakku. Ylimpänä on palvelut, keskellä tieto, jota palveluissa tarvitaan, ja alimpana liikenneverkot, joiden päällä palvelut ja tieto lepäävät. Vastavasti LVM on organisoitu kolmeen vastuualueeseen: palveluihin, tietoon ja verkkoihin.

”Palvelut on ydin. Niitä me kulutamme. Tieto on polttoaine – tiedon pitää kulkea, jotta palvelut voidaan luoda digitaalitaloudessa.”

Pursiainen pitää henkilöliikenteen datan avaamista merkittävänä uudistuksena.

Uudet säännökset velvoittavat liikenneoperaattorit antamaan toisilleen tietoja, avaamaan rajapintoja, jotta syntyy mahdollisuuksia palveluiden yhdistämiseen.

Esimerkiksi VR ja Pohjolan Liikenne joutuvat avaamaan aikataulu- ja pysäkkietietonsa, jotta kuka tahansa voi yhdistellä niiden matkoja samaan pakettiin ja myydä lippuja.

Tietopuolella on Pursiaisen mukaan tärkeää myös turvata ihmisten yksityisyys ja tietoturva.

Jatkossa tulee mietittäväksi, soveltuuko datan jakaminen myös tavaralogistiikkaan, esimerkiksi rekkaliikenteeseen.

”Tämä on iso keskustelu”, Pursiainen sanoo. Ratkaisu on monen mutkan takana, koska siihen sisältyy vaikeita liikesalaisuusasioita ja EU-juridisia näkökohtia.

LIIKENNEKAAREN TIETOPYKÄLÄT OVAT HERÄTTÄNEET kansainvälistä huomiota.

”En tiedä muita maita, joissa olisi vastaava nor-

misto”, Pursiainen sanoo.

Myös Hietanen kehuu Suomen edistyksellistä liikennelainsäädäntöä. Samoin Mötön mukaan Suomi on liikennelainsäädännön johtava maa.

”Liikennekaari antaa varmuuden siitä, että näille markkinoille voi investoida”, Hietanen sanoo.

Sen ansiosta Suomella on nyt etsikkoaika: meidän markkinamme kiinnostavat myös sijoittajia.

Kuitenkin liikennekaaren toteuttamisessa on Hietasen mielestä selvästi parantamisen varaa.

”Todellisuudessa rajapintoja ei ole olemassa.”

Myös julkisuudessa on keskusteltu siitä, että julkisomisteiset HSL ja VR ovat olleet nihkeitä rajapintojen avaamisesta ”ilman ehtoja”, mitä laki edellyttää.

”Ratkaisevaa on se, että normeja valvotaan myös käytännössä”, Hietanen sanoo.

Hän esittää, että myös verolainsäädäntöä uudistettaisiin niin, että se olisi sopuosinnassa liikennekaaren perusideoiden ja MaaS-konseptin kanssa.

”Yrityksissä on suurta kiinnostusta liikkumispa-ketteihin. Kuitenkin verotuksesta puuttuu keinot edistää niiden käyttöä.”

Hietanen muistuttaa, että esimerkiksi yrityksen työntekijälle antaman matkapuhelimen verotus-arvo on asetettu selvästi pienemmäksi kuin edun todellinen arvo. Toisaalta kukaan ei kytää sitä, käytetäänkö puhelinta ehkä myös yksityisasioiden hoitamiseen.

Hänen mielestään vastaava uudistus pitää toteuttaa myös ”liikkuminen palveluna” -konseptin edistämiseksi.

MÖTTÖ YHTYY AJATUKSEEN, ETTÄ markkinoiden avaaminen on vasta alussa.

Se haittaa myös MaaS-ilosanoman markkinointia ulkomaalaisille, koska uusien tuotteiden

näyteikkuna puuttuu.

”Erään eurooppalaisen maan ministeri halusi nähdä, kuinka palvelumme toimii käytännössä. Jouduimme sanomaan: mitä jos kuitenkin katsot-taisiin kalvoja.”

Möttö pelkää, että kilpailijamaat voivat ohittaa Suomen, ellei tilanne korjaannu nopeasti.

”Nämä markkinat kehittyvät maailmalla kovaa vauhtia.”

”Lainsäädäntö asettaa perusvelvoitteet, mutta markkinat eivät kehity, ellei ole myös kaupallista tahtoa.”

Hänenkin mukaansa on oIennaista, että rajapin-nat aukeavat.

Pahin pullonkaula on se, että julkista liikennettä ei voi käytännössä kytkeä Kyydin kokonaispalve-luun.

Kyyti olisi halunnut tarjota jo tässä vaiheessa kaupunkien joukkoliikenteen kuukausilippuja osana palveluaan. Se ei ole mahdollista, koska kuukausilippuja ei ole saatavilla tähän tarkoitukseen. Mötön mukaan se johtuu siitä, että kaupallisesti järkevät toimintamallit puuttuvat.

PALATKAAMME PURSIAISEN TÄYTEKAKKUUN.

Sen alin kerros eli väyläverkot on kansallinen huolenaihe.

Pursiaisen mukaan väylien uudistaminen on lähivuosien liikennepolitiikan ”kova juttu”, jonka ydinkysymys on rahoitus.

Samaa mieltä on parlamentaarinen työryhmä, jonka mukaan liikenneverkon rahoituksen puute on yhteiskunnan kehityksen este. Ryhmä julkaisi raporttinsa helmikuun lopulla.

Väyläverkoissa on neljä isoa rahareikää: korjaus-velka, kehittäminen, ilmastopolitiikka ja digitali-sointi.

Unohdat, että lounastapaamisesi on siirretty Tallinnaan. Hyppäät Kulosaaren Casinolta tunneliju-naan ja myöhästyt vain akateemi-sen vartin.

Korjausvelka on yhtä kuin välttämättömät investoinnit rappeutuneiden väylien kunnostamiseksi.

Tällä hallituskaudella korjausvelan hoitamiseen on päätetty käyttää miljardi euroa, joten korjausvelka ei enää kasva.

”Seuraavan hallituksen pitää tehdä parempia päätöksiä, jotta korjausvelkaa voi myös kuroa umpeen”, Pursiainen sanoo.

Suomi on liikennelainsäädännön johtava maa mutta todellinen näyttö puuttuu

Parlamentaarinen työryhmä oli samaa mieltä ja ehdotti rahoituksen lisäämistä ainakin 1,3 miljardiin euroon vuodessa.

VÄYLIEN KEHITTÄMISEEN HALLITUS ON varannut vuosittain noin 450 miljoonaa euroa. Pursiainen pitää summaa ”naurettavan

pienenä”.

Parlamentaarinen työryhmä oli taas samaa mieltä ja esitti lisärahoitusta väylien kehittämiseksi. Summan se jätti auki.

Pursiaisen mukaan pelkästään Tallinnan tunneli, Jäämeren rata, tunnin juna, eli uusi junayhteys Helsinki–Turku, veisivät koko vuosisadan kehittämisrahat lähes kokonaan. Kaupunkien yhteysväleihin ja uuteen rautatie- ja raitiotiekapasiteettiin ei jäisi senttiäkään.

Valtionbudjetin varaan kaikkien hyvien hankkeiden rahoittamista ei voi laskea. On siis aihetta keskustella muista rahoitusmalleista ja -lähteistä.

Pursiainen sanoo, että EU-rahoitus sekä yri-

tyksiltä ja kunnilta saatava rahoitus voivat olla enintään ”hilseitä”.

”Voisiko maksajana olla käyttäjä?” hän kysyy.

Parlamentaarinen ryhmä piti käyttäjämaksua mahdollisena vaikkapa Tallinnan tunnelin yhteydessä. Samaa on mietitty myös LVM:ssä.

Ilmastopolitiikan tavoite on puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä.

Pursiaisen mukaan se on vasta väliaikapiste, sillä päämäärä on päästötön liikenne. Se vaatii sitä, että vanhat käyttövoimat eli energianlähteet vaihtuvat uusiin, vähäpäästöisempiin.

”Tarvitaan esimerkiksi lisää rautatieinvestointeja.”

Lisäksi liikenneverkko on digitalisoitava. Rautateillä käytetään digitaalista ohjausta, mutta myös meriväylät ja maantiet on vietävä digiaikaan, jotta ne ottaisivat vastaan älylaivat ja älyautot.

Valtatie 21 on Muonion kohdalla jo muuttunut robottiautojen ja älyliikenteen koekentäksi.

”Bitumi ja liikennemerkkit tien poskessa eivät riitä.”

PURSAISEN MIELESTÄ LIIKENNEVERKOT ON tärkeä väline talouskasvun ja kilpailukyvyn edistämiseksi. Hän sanoo, että Suomella voi olla tärkeä rooli kansain-

Aamulenkki jäi vesisateen vuoksi väliin, mutta päivällä Berliinissä paistaa aurinko. Päätät vaihtaa taksimatkan vuokrafillariin ja oikaista puiston läpi seuraavaan palaveriin.

välisessä liikennejärjestelmässä ”idästä länteen ja pohjoisesta etelään”.

”Siksi tarvitaan isot rahoitusratkaisut.”

”Esimerkiksi Jäämeren rata ja Tallinnan tunneli ovat suuria strategisia päämääriä. Niiden kautta Suomi tempaistaisiin takarivistä eteen, syrjästä keskelle.”

Näin suuret investoinnit eivät kuitenkaan voi olla huomisen asioita.

KUINKA PIAN LIIKENTEEN HURJIMMAT utopiat toteutuvat? Milloin lentävät autot ovat arkipäivää?

Sitä emme tiedä. On vaikea ennustaa, milloin periaatteessa realistiset teknologiset ideat lopulta toteutuvat. Tekoälystäkin puhuttiin yli 60 vuotta, ennen kuin siitä tuli todellisuutta.

Sen sijaan on varmaa, että liikenne avataan kil-

pailulle, ja erittäin todennäköistä, että liikenteen uudet palvelut ja käyttövoimat tekevät läpimurron.

Nämä asiat vaikuttavat jo lähitulevaisuudessa merkittävästi ihmisten elämään ja ympäristöön.

Nyt liikenne näyttäytyy lähinnä haittana, mutta Harri Pursiainen pitää mahdollisena, että liikenteen hyvät puolet korostuvat, kun jakamistalous ja itseohjautuvat sähköautot vapauttavat kaupunkilaiset ikuisista parkkipaikkaongelmista ja päästöt vähenevät.

”Ehkä tulevaisuudessa koetaan, että on ympäristöteko lähteä liikenteeseen.”

”Yritysten kannalta tärkeää on joka tapauksessa se, että liikenteen avulla työssäkäynti helpottuu.”

■ KUSTAA HULKKO

KIRJOITTAJA ON VAPAA TOIMITTAJA

Mökkietien varrelle suunniteltujen la-
tauspisteiden rakentaminen on taas
viivästynyt. Mutta mitäpä et tekisi
perheen vuoksi. Ostat polttomootto-
rin päästöoikeuksia verkkohuutokau-
pasta ja hurautat mökille setämiehen
museorekisteröidyllä kotterolla.

Liikennekaaren ABC

Liikennekaarihankkeen 1. osa on vuonna 2017 säädetty liikennepalvelulaki (320/2017), joka tulee pääosin voimaan 1.7.2018. Laki sisältää tieliikenteen markkinoita ja palveluja koskevat säädökset.

1. OSAN TARKOITUS

on luoda markkinat henkilöliikenteeseen, poistaa rajoja eri liikennemuotojen väliltä, yhtenäistää sääntelyä ja mahdollistaa uutta liiketoimintaa.

Kilpailulle avattavien markkinoiden arvoksi arvioidaan 25 miljardia euroa.

Taksimarkkinan vapauttaminen on uuden lainsäädännön osa, joka on herättänyt eniten keskustelua. Säännökset taksiliikenteen markkinoiden vapauttamisesta tulevat voimaan 1.7.2018. Taksitoiminnan luvanvaraisuus säilyy, mutta taksien määrä sääntelystä luovutaan. Taksikyytien hinnoittelua vapautetaan, vaikka viranomaiset voivat tietyin ehdoin asettaa maksimihinnan eniten käytetyille palveluille.

Joukkoliikennerytykset velvoitetaan avaamaan liikkumispalvelun ja yhdistettyjen palvelujen tarjoajille ns. tiedon rajapinnat eli mm. reitti-, pysäkki-, aikataulu- ja hintatiedot. Nämä rajapintavelvoitteet tulivat voimaan jo 1.1.2018.

Tavaraliikenteessä pakettiautot vapautuvat luvanvaraisuudesta, koska auton painon luvanvaraisuusraja nousee 3,5 tonniin.

LIIKENNEKAAREN 2. OSA

on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä. Sen idea on laajentaa liikennepalvelulakia lisäämällä siihen säännökset lento-, meri- ja kaupunkien raideliikenteestä. Näiden liikennemuotojen säännökset mukautetaan tieliikenteen säädösten kanssa.

2. osan tavoitteena on myös edistää liikenteen palveluiden digitalisointia.

Lisäksi matkaketjujen ja yhdistettyjen palvelujen tarjontaa helpotetaan niin, että sallitaan kaikkien liikennemuotojen matka-, sarja- ja kausilippujen sekä autonvuokrauksen kytkentä palvelukokonaisuuteen. Tämä toteutetaan niin, että asiakas sallii ns. puolesta-asioinnin eli kolmannen osapuolen asioinnin hänen tileillään eri palveluissa.

Tavoitteena on, että liikennekaaren 2. osa tulisi voimaan 1.7.2018, kun taas säännös puolesta-asioinnista vasta 1.1.2019.

LIIKENNEKAAREN 3. OSAN TAVOITE

on edistää logistiikan eli tavarakuljetusten digitalisointia. Säädösten valmistelu on alkanut ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2018.

Rautatiemarkkinat avataan tehtyjen päätösten mukaan vuoteen 2026 mennessä. Etelä-Suomen taajamajunaliikenne kilpailutetaan 2020-luvun alkupuolella.

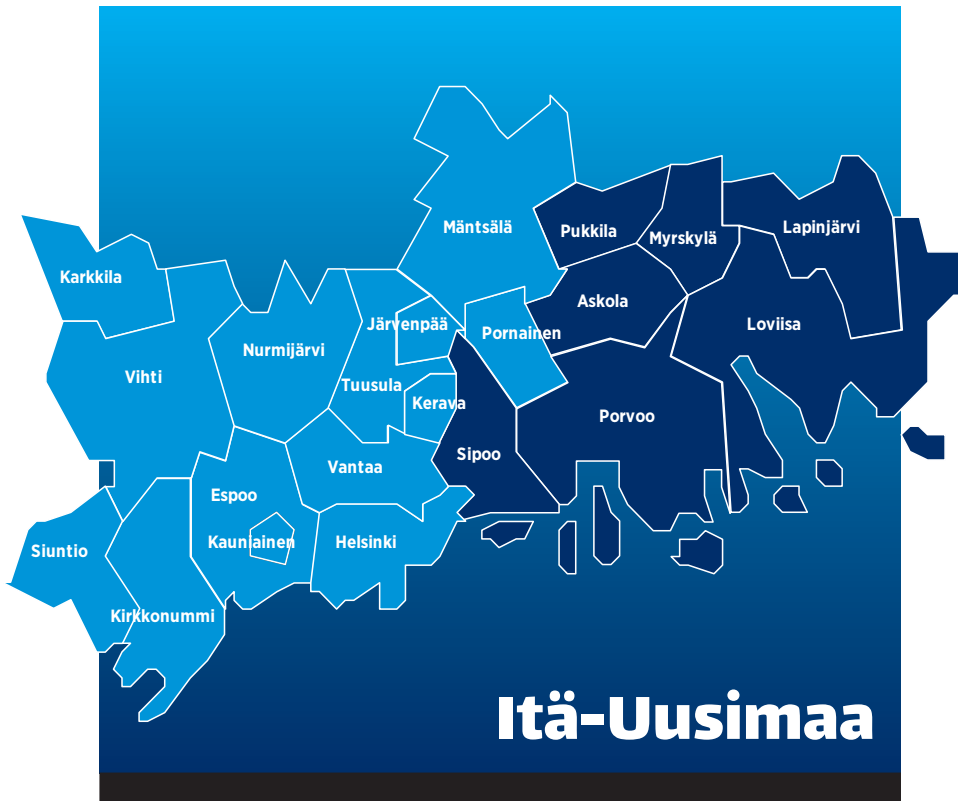

Ajantasainen palvelu verkossa – työsi tueksi!

KauppakamariTieto on talous- ja henkilöstöhallinnon ammattilaisten verkossa toimiva tietopalvelu. Palvelusta saat tietoa mm. kirjanpidosta, verotuksesta, palkanlaskennasta ja työsuhteasioista. Palvelua päivitetään säännöllisesti ja voit luottaa siihen, että tieto on aina ajantasaista ja nopeasti saatavilla. Tiedon tuoreista muutoksista saat säännöllisesti suoraan sähköpostiisi.

Kokeile veloituksetta! [KauppakamariTieto.fi](https://www.kauppakamari.fi/tieto)

TID Business Forum Porvoossa

VERKOSTOJA JA UUSIA NÄKÖKULMIA

Helsingin seudun kauppakamari oli Porvoossa 8.–10.3. järjestetyn TID Business Forum 2018 -pääyhteistyökumppani. Kauppakamarin jäsenyrityksille tapahtuma tarjosi tilaisuuden verkostoitua sekä poimia uusia näkökulmia.

MITÄ TILAISUUS TARJOSI?

– Halusimme olla mukana tukemassa korkealaatuista tapahtumaa Itä-Uudellamaalla. Yrityksillä on helppo osallistua tapahtumaan, koska se on lähellä, Itä-Uudenmaan kauppakamariyksikön varapuheenjohtaja **Katarina Enholm** sanoo.

Enholmin mukaan yritykset näkevät asiat pääosin yksittäisen yrityksen näkökulmasta, mutta tilaisuuksien avulla perspektiiviä saadaan laajennettua.

– Monesti yrityksissä katsotaan asioita paikallisesta näkökulmasta. Tällaisten tilaisuuksien avulla näkökulmaa saadaan laajennettua ja ulotettua myös globaalille tasolle. Esimerkiksi Suomalais-Venäläisen Kauppakamarin toimitusjohtajan **Jaana Rekolaisen** esitys tarjosi laajemman näkökulman asioihin.

MEGATRENDEJÄ VOI JATKOJALOSTAA

TID Business Forumin aiheista Enholmin mielestä erityisen kiinnostavia olivat megatrendit, joista hänen mielestään jokaisen yrityksen olisi hyvä olla perillä.

– Megatrendit ovat globaaleja, mutta yritykset voivat omalta osaltaan miettiä, mitä ne merkitsevät omalle yritykselle. Jokainen voi jatkojalostaa laajoja ajatuksia ja miettiä, mitä ne tarkoittavat omalla kohdalla, Enholm sanoo.

Vaikka nopeita ratkaisuja yrityksille ei ole välttämättä luvassa, asioiden käsittely yleisemmällä tasolla avartaa ajatuksia ja voi kantaa pitemmällä aikavälillä. Enholm kannustaakin pysähtymään hetkeksi arjen keskellä miettimään asioita myös laajemmasta näkökulmasta.

Laajempien näkökulmien lisäksi TID Business Forum tarjosi kauppakamarin jäsenyrityksille tilaisuuksia verkostoitua.

– Tilaisuus kokosi yhteen ihmisiä ja yrityksiä lähialueelta, ja kauppakamari pääsi samalla kertomaan omasta toiminnastaan, Enholm sanoo.

■ OUTI AIRAKSINEN

Alueen menestys riippuvaista yrityksistä

Kauppakamarin Itä-Uudenmaan yksikössä toimitaan aktiivisesti paikallisten yritysten toimintaedellytyksien ja alueen menestyksen eteen.

– **TEHTÄVÄMME ON VARMISTAA**, että jäsenyrityksillä on mahdollisimman hyvät menestymisen edellytykset ja että niiden näkemykset tulevat esille, kertoo kauppakamariyksikön hallituksen puheenjohtaja **Mauri Molander**.

Hallituksessa on edustettuna laaja kirjo seudun yrityksiä sekä Porvoon, Sipoon ja Loviisan kaupunginjohtajat.

– Kaikilla on yhteinen intressi. Yritysten menestymisen kautta tulee koko alueen menestys, Molander korostaa.

KAUPPAKAMARI TARJOAA JÄSENILLEEN VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSIA. Sen puoleen käännetään esimerkiksi silloin, kun halutaan kuulla, mitä yritykset ovat mieltä kaavahankkeista.

– Mitä aikaisemmin meiltä kysytään, sitä mieluummin olemme mukana. Esimerkiksi Porvoon ja Sipoon välisen alueen kehittämistä mietit-

täessä kerroimme, miten näemme asian, Molander sanoo.

Kauppakamariyksikkö on toiminut aktiivisesti myös sen eteen, että Itä-Uudellamaalla toisen asteen koulutuksen sisältö palvelisi mahdollisimman hyvin paikallisia yrityksiä.

– On tärkeää, että koulutuksen järjestäjät tietävät, millaisia odotuksia yrityksillä on työvoiman osaamisesta ja koulutuksen sisällöistä, Molander sanoo.

ISO OSA KAUPPAKAMARIN TOIMINTAA

Itä-Uudellamaalla on koulutuksen tarjoaminen jäsenyrityksille edulliseen hintaan. Koulutuksia järjestetään ajankohtaisista aiheista, kuten verotuksesta, tietoturvasäännöksistä ja digitalisaatiosta.

Osana toimintaansa Itä-Uudenmaan kauppakamariyksikkö järjestää vuosittain Yrityspalkinto-kilpailun sekä Talouspäivän.

■ OUTI AIRAKSINEN

KOLUMNI China's Century?

Risto E.J. Penttilä is the CEO and founder of Nordic West Office.

DOES THE FUTURE BELONG to China? Or is China heading towards an imminent crisis? That is the question. But what is the answer?

The answer depends on who you talk to. When you talk to technology experts, they will tell you that the future belongs to China. When you talk to political experts, they tell you a huge crisis is looming in China.

Which one is it?

A FEW WEEKS AGO, I had the chance to speak with some of the world's leading political experts on China.

They were surprisingly pessimistic. China was not the new economic and military superpower everyone was talking about. It was a Titanic heading for a shipwreck. They pointed out to China's skyrocketing debt, the tensions in its banking system, and the decisive step towards monocracy.

AT THE SAME MEETING in Singapore, there were Asian tech experts. Their view was entirely different. They pointed out in turn that the BATX companies (Baidu, Alibaba, Tencent and Xiaomi) are more po-

werful than the Big Five (Microsoft, Google, Apple, Facebook, Amazon).

And what's more, China is going to lead both in Artificial Intelligence and 5G technology. China has stated that the country to lead in Artificial Intelligence will also lead the world.

SO, WHICH ONE IS IT? There is no way to know.

The only thing certain is radical uncertainty.

In this time and age, Nordic companies face a challenge to understand what is really going on in the world – especially in the new unpredictable West.

However, to succeed in the age of radical uncertainty, a deep understanding of the possible, and plausible changes that could take place, is vital.

IN OTHER WORDS, THE only way to counter the world of radical uncertainty is to engage in a serious exercise of scenario building. That is exactly what Nordic West Office is doing together with major Finnish companies in co-operation with the Finland's Chambers of Commerce.

■ RISTO E. J. PENTTILÄ, C.E.O. NORDIC WEST OFFICE

Maksuttomat tilaisuudet

23.4.2018

ELINKEINOELÄMÄN FOORUMI Liikenteen murroksen kestävyys ja katu-uskottavuus

Liikenne ei ole vain ihmisten ja tavaroiden kuljettamista paikasta toiseen, vaan yhä enemmän myös matkakettuja, logistiikkakeskuksia, tietojärjestelmiä, ympäristövai-
kutuksia ja palveluvaltaistumista. Näiden ohella se on myös kiihkeästi kilpailtu globaali markkina.

Tule kuulemaan, miltä näyttää liikku-
misen tulevaisuus ja millaisia ratkai-
suja kestävä ja älykkään liikenteen
tarpeisiin on käytössämme jo nyt.

6.4.2018

Ketterä oppiminen -kirjan julkistustilaisuus

13.4.2018

Kustannustehokkaat ratkaisut varainhoitoon ja henkilöstön sitouttamiseen

Henkilöstö on yrityksen tärkein voimavara. Esittelemme ratkaisuja henkilöstön pitkäjänteiseen sitouttamiseen ja palkitsemiseen. Esittelemme, kuinka varainhoito voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti indeksisijoittamisen periaattein. Kerromme indeksisijoittamisen keskeisistä eduista ja hyödyistä sijoittajalle sekä siitä, miten indeksisijoittaminen sopii sekä yksityishenkilöiden, yrittäjien että yhteisöjen varainhoidon tarpeisiin.

18.4.2018

Austria – a Dynamic Business Hub in Central Europe

19.4.2018

Vantaan yritystontti-info

Vantaa on viime vuosina kasvanut erittäin nopeasti. PK-seudun yritykset tarvitsevat tietoa yritysten toimintamahdollisuuksista ja yritysalueista Vantaalla. Tilaisuudessa kuulet vastauksia yritysten kysymyksiin kaupungin parhailta asiantuntijoilta. Lisäksi saat tietoa kaupungin kasvusuunnitelmista ja vapaista yritystontteista.

19.4.2018

Kuinka kehittää yrityksesi digitaalisia palveluita?
Ei puhetta vaan tekoja ja konkreettisia oppeja.

20.4.2018

Yrityksen arvon kehittäminen -aamukahvit

Talous on vihdoin Suomessakin kasvu-uralla. Nyt on oikea aika miettiä, miten kasvatat yrityksesi arvoa. Tervetuloa kauppakamarin ja Midventumin aamukahvitilaisuuteen kuulemaan asiantuntijoiden käytännön läheisiä ohjeita siitä, miten kehität omistamasi tai johtamasi yrityksen arvoa. Tule kuulemaan, mitä tämä tarkoittaa sinulle omistajayrittäjänä tai yritysjohtajana.

23.4.2018

Elinkeinoelämän foorumi – Liikenteen murroksen kestävyys ja katu-uskottavuus

27.4.2018

Finanssiaamiainen

27.4.2018

Luoteis-Uudenmaan verotuksen ajankohtaiskatsaus

2.5.2018

Kevätkokous

9.5.2018

Botswana Business Breakfast

Botswana offers business opportunities for Finnish companies on several of Finland's strong sectors. Get to know the true sparkle of Africa!

31.5.2018

Jäsentapaaminen

KAUPPAKAMARI | KLUBI

Luottamusverkosto
eri alojen ja yritysten
johtajille ja päälliköille.

Kaipaatko vertaistukea johtamiseen muilta samassa tilanteessa olevilta? Haetko uusia näkökulmia johtamiseen?

Kauppakamarin johtajaverkosto kokoaa yhteen jo yli 150 eri alojen johtajaa ja yritysten avainhenkilöä. Olisitko sinä yksi heistä? Klubissa tapaavat säännöllisesti kollegoita, joilla on samanlaiset intressit ja samantapaisia haasteita. Keskustelemme ajankohtaisista teemoista kokeneen ammattifasilitaattorin johdattamana, verkostoidumme lukuisilla mielenkiintoisilla klubitreffeillä sekä yritysvierailuilla ja opimme toistemme kokemuksista.

Keväällä aloittavat seuraavat klubit:

- Toimitusjohtajaklubi 1
- Hr-päättajaklubi
- Johtajaklubi

Syksyn klubit löydät pian verkkokaupastamme:

- Talouspäättajaklubi
- Myyntijohtajaklubi
- Toimitusjohtajaklubi 2
- Johtajanaistenklubi

Johtajaverkoston jäsenenä saat mm.:

- Viisi klubitapaamista
- Keskusteluja ohjaavan ammattifasilitaattorin
- Klubilaisten oman keskusteluryhmän verkossa
- Kiinnostavia yritysvierailuja
- Vapaavalintaisen kauppakamarin järjestämän koulutuspäivän
- Ammattikirjasto.fi:n johtamisen kokoelman käyttöoikeus - jopa 20 ammattikirjaa digitaalisesti aina mukana (arvo 195 €)
- Työpaikkaturva: mikäli työsuhteesi päättyy, saat seuraavan kauden veloitusetta ja voit löytää uuden työpaikan klubiverkoston avulla.

Tutustu toimintaan tarkemmin osoitteessa www.kauppakamarinklubit.fi tai ota yhteys asiakaspalveluumme (puh. 09 2286 0360), niin kerromme sinulle mielellämme lisää.